

KYTS 1.3 DEVASYA TVA SAVITU PRASAVE - KRISHNA YAJURVEDA TAITTIRIYA SAMHITA PATHA

kṛṣṇa yajurvēdīya taittirīya saṃhitāyā-mprathamakāṇḍē tṛtīyaḥ praśnaḥ - agniṣṭōmē paśuḥ

ō-nnamaḥ paramātmanē, śrī mahāgaṇapatayē namaḥ,
śrī gurubhyō namaḥ □ hariḥ ōm □

dēvasyā tvā savītuḥ prāsavē-‘śvinō-rbāhubhyā-mpūṣṇō hastābhyāmā dadē-‘bhrīraṣi
nārīraṣi parīlikhitagṃ rakṣaḥ parīlikhitā arātaya idamaḥagṃ rakṣāsō grīvā apī kṛntāmi
yō-‘smā-ndvēṣṭi ya-ñchā vāya-ndviṣma idamāsya grīvā apī kṛntāmi divē tvā-
‘ntarīkṣāya tvā pṛthivyai tvā śundhātāṃ lōkaḥ pīṭṛśadānō yavō-‘si yāvayāśma-ddvēṣō
[yāvayāśma-ddvēśāḥ, yāvayārātīḥ] 1

yāvayārātīḥ pīṭṛnāgṃ sadānamasyuddivagḡ stabhānā-‘ntarīkṣa-mpṛṇa pṛthivī-ndṛgṃha
dyutānastvā māruṭō minōtu mīṭrāvarūṇayō-rdhruvēṇa dharmānā brahmaṇi-ntvā
kṣatṛavanigṃ suprajāvanigṃ rāyaspōṣavāni-mparyūhāmi brahmā dṛgṃha kṣatṛa-
ndṛgṃha prajā-ndṛgṃha rāyaspōṣā-ndṛgṃha ghṛtēnā dyāvāpṛthivī ā pṛṇēthāmindrāsya
sadō-‘si viśvajānasyā Chāyā parī tvā girvaṇō girā imā bhāvantu viśvatō vṛddhāyumanu
vṛddhāyō juṣṭā bhavantu juṣṭāya indrāsya syūrasīindrāsya
dhrūvamāsyaīndramāsīndrāya tvā □ 2 □

(dvēṣā - imā - aṣṭādāśa cha) (a. 1)

rākṣōhaṇō valagaḥanō vaiṣṇavā-nkhānāmīdamaha-ntaṃ vālagamudvāpāmi ya-ñnā-
ssamānō yamasāmānō nichākhānēdamēnamadhāra-ñkarōmi yō nā-ssamānō yō-
‘sāmānō-‘rātīyati gāyatrēṇa Chandasā-‘vābādhō valagaḥ kimatrā bhādra-ntannaū sāha
vīrāḍasi sapatnāhā saṃrāḍasi bhrātṛvyahā svarāḍasyabhimātīhā viśvārāḍasi viśvāsā-
nnāṣṭrānāgṃ haṇtā [haṇtā, rākṣōhaṇō] 3

rākṣōhaṇō valagaḥanaḥ prōkṣāmi vaiṣṇavā-nrākṣōhaṇō valagaḥanō-‘vā nayāmi
vaiṣṇavān yavō-‘si yāvayāśma-ddvēṣō yāvayārātī rākṣōhaṇō valagaḥanō-‘vā strṇāmi
vaiṣṇavā-nrākṣōhaṇō valagaḥanō-‘bhi juhōmi vaiṣṇavā-nrākṣōhaṇāu valagaḥanāvupā
dadhāmi vaiṣṇavī rākṣōhaṇāu valagaḥanaū paryūhāmi vaiṣṇavī rākṣōhaṇāu
valagaḥanaū parī strṇāmi vaiṣṇavī rākṣōhaṇāu valagaḥanaū vaiṣṇavī bṛhannāsi
bṛhadgrāvā bṛhātīmindrāya vāchām vada □ 4 □

(hantē-ndrāya dvē chá) (a. 2)

vībhūrāsi praṇvāhāṇō vahnīrasi havyaṇvāhāna-śśvātrō-‘si prachētāstūthō-‘si viśvavēdā
uśīgāsi kaviraṅghārirasi bambhāriravasyurāsi duvāsṽāñChundhyūrāsi mārjālīyā-
ssamrādāsi kṛsānūḥ pariśadyō-‘si pavāmānaḥ pratakṽā-‘si nabhāsvānasāmmrṣṭō-‘si
havyasūdā ṛtadhāmā-‘si suvarjyōṭi-rbrahmājyōtirasī suvārdhāmā-‘jō ‘syēkápādahirasi
buddhniyō raudrēṇānīkēna pāhi mā-‘gnē pipṛhi mā mā mā higṁsīḥ □ 5 □

(anīkēnā-ṣṭau chá) (a. 3)

tvagṁ sōma tanūkṛdbhyō dvēṣōbhyō-‘nyakṛtēbhya uru yaṅtā-‘si varūthagg svāhā
juṣāṇō apturājyāsyā vētu svāhā-‘yannō agnirvarīvaḥ kṛṇōtvaya-mmṛdhāḥ pura ētu
prabhīndann □ ayagṁ śatrūmjayatu jarhīṣāṇō-‘yaṁ vājā-ñjayatu vājāsātau □ uru
viṣṇō vi krāmasvōru kṣayāya naḥ kṛdhi □ ghr̥ta-ṅghṛtayōnē piba praprā yajñapāti-ntira
□ sōmō jigāti gātūvi- [gātūvit, dēvānāmēti] 6

ddēvānāmēti niṣkṛtamṛtasyā yōnimāsadamadītyā-ssadō-‘syadītyā-ssada ā sīdaiṣa vō
dēva savita-ssōmastagṁ rākṣaddhva-mmā vō dabhadētattvagṁ sōma dēvō
dēvānupāgā idamaḥa-mmānuṣyō manūṣyām-thsaha prajayā saha rāyaspōṣēṇa namō
dēvēbhya-ssvadhā pīṛbhya idamaḥa-ṇnirvarūṇasyā pāsā-thsuvārābhi [] 7

vi khyēṣam vaiśvānara-ñjyōṭiragnē vratapatē tvam vratānām vratapātirasī yā mamā
tanūstvayyabhūdiyagṁ sā mayi yā tavā tanū-rmayyabhūdēṣā sā tvayi yathāyatha-
nnaū vratapatē vratīnō-rvratāni □ 8 □

(gātūvida-bhyē-kātrigṁśachcha) (a. 4)

atyanyānagā-ṇnānyānupāgāmarvāktvā paraīravidā-mṣarō-‘vāraīsta-ntvā juṣē
vaiṣṇava-ndēvayajyāyaī dēvastvā savitā maddhvā-‘naktvōśādhē trāyāsvainagg
svadhītē mainagṁ higṁsī-rdivamagrēṇa mā lēkhīraṅtarīkṣa-mmaddhyēṇa mā higṁsīḥ
pṛthivyā sa-mbhāva vanāspatē śatavāśō vi rōha sahasrāvalśā vi vāyagṁ rūhēma ya-
ntvā-‘yagg svadhītīstētījānaḥ praṇināyā maḥatē saubhāgāyāchChinnō rāyā-ssuvīrah □
9 □

(yaṁ-daśā cha) (a. 5)

pṛthivyai tvāntarīkṣāya tvā divē tvā śundhātām lōkaḥ pīṛśadānō yavō-‘si yaṇvayāsmā-
ddvēṣō yaṇvayārātīḥ pīṛnāgṁ sadānamasi svāvēśō-‘syagrēgā nēṛnām vanāspatīradhī
tvā sthāsyatī tasyā vittā-ddēvastvā savitā maddhvā-‘naktu supippalābhya-
stvauśādhībhyā uddivagg stabhānā-‘ntarīkṣa-mṣṛṇa pṛthivīmupārēṇa drgṁḥa tē tē
dhāmānyuśmasī [dhāmānyuśmasi, gamaddhyē gāvō] 10

gamaddhyē gāvō yatra bhūrīśṛṅgā ayāsāḥ □ atrāḥa tadūrugāyasyā viṣṇōḥ pārama-
mṣadamavā bhātī bhūrēḥ □ viṣṇōḥ karmāni paśyata yatō vratāni paspāsē □ indrāsyā
yujya-ssakhā □ ta-dviṣṇōḥ pārama-mṣadagṁ sadā paśyanti sūrayāḥ □ divīva

chakṣurātātam □ brahmaṇi-ntvā kṣatṛaṇiṅṣuprajāvanigṃ rāyaspōṣaṇi-
mparyūhāmi brahmā dr̥gṃha kṣātra-ndr̥gṃha prajā-ndr̥gṃha rāyaspōṣā-ndr̥gṃha
parivīrasi pari tvā daivīrviśō vyayantā-mparīmagṃ rāyaspōṣō yajāmāna-mmanuṣyā
antarikṣasya tvā sānāvavā gūhāmi □ 11 □

(uśmaṣī-pōṣamē-kānnavigṃśatiśchā) (a. 6)

iṣē tvōpavīraṣyupō dēvā-ndaivī-rviśaḥ prāgu-rvahnīruśijō bṛhāspatē dhārayā vasūni
havyā tē svadantā-ndēvā tvaṣṭarvasū raṇva rēvatī ramāddhva-magnē-rjanitrāmasi
vṛṣāṇau stha urvaśyāsyāyurasi purūravā ghṛtēnāktē vṛṣāṇa-ndadhāthā-ṅgāyātra-
ñChandō-’nu pra jāyasva traīṣṭūbhā-ñjāgāta-ñChandō-’nu pra jāyasva bhavāta-
[bhavātam, na-ssamānasau] 12

nna-ssamānasau samōkasāvarēpasaū □ mā yajñagṃ hignsiṣṭa-mmā yajñapāti-
ñjātavēdasau śivau bhāvatamadya nah □ agnāvagniśchāraṭi praviṣṭa rṣiṇā-mputrō
ādhirāja ēṣaḥ □ svāhākṛtya brahmāṇā tē juhōmi mā dēvānā-mmithuyā
kārbhāgadhēyām □ 13 □

(bhavāta-mēkātrigṃśachcha) (a. 7)

ā dāda ṛtasyā tvā dēvahaviḥ pāsēnā-”rābhē dharṣā mānūṣāṇadbhyastvauśādhībhyaḥ
prōkṣāmyapā-mpērurasi svātta-ñchi-thsadēvagṃ havyamāpō dēvī-ssvadātainagṃ sa-
ntē prāṇō vāyunā gachChatāgṃ sam yajātrairaṅgāni sam yajñapātirāśiṣā ghṛtēnāktau
paśu-ntṛāyēthāgṃ rēvatī-ryajñapāti-mpriyadhā-” viśātōrō antarikṣa saju-rdēvēnā [saju-
rdēvēnā, vātēnā-’sya] 14

vātēnā-’sya haviṣastmanā yaja samāsya taṇuvā bhava varṣiyō varṣiyasi yajñē
yajñapāti-ndhāḥ pṛthivyā-ssampṛchāḥ pāhi namāsta ātānā-’narvā prēhi ghṛtasyā
kulyāmanū saha prajayā saha rāyaspōṣēnā ”pō dēvī-śśuddhāyuva-śśuddhā yūya-
ndēvāgṃ ūdhvagṃ śuddhā vāya-mpariviṣṭāḥ parivēṣṭārō vō bhūyāsma □ 15 □

(dēvana-chatuśchatvārigṃśachcha) (a. 8)

vākta ā pyāyatā-mprāṇastā ā pyāyatā-ñchakṣustā ā pyāyatāg śrōtrā-ntā ā pyāyatām
yā tē prāṇāñChugjagāma yā chakṣuryā śrōtraṃ yattē krūraṃ yadāsthīta-ntattā ā
pyāyatā-ntattā ētēnā śundhatā-nnābhīstā ā pyāyatā-mpāyustā ā pyāyatāgṃ
śuddhāśchāritrā-śśamādbhya- [maḍhbhyaḥ, śamōśādhībhya-śśam] 16

śśamōśādhībhya-śśa-mpṛthivyai śamahōbhya-mōśādhē trāyāsvainagg svadhītē
mainagṃ hignsi rakṣāsā-mbhāgō-’sīdamahagṃ rakṣō-’dhama-ntamō nayāmi yō-’smā-
ndvēṣṭi ya-ñchā vāya-ndviṣma idamēnamadhama-ntamō nayāmīṣē tvā ghṛtēnā
dyāvāpṛthivī prōrṇvāthā-machChinnō rāyā-ssuvīrā urvāntarikṣāmanvīhi vāyō vīhi
stōkānāg svāhōrdhvanābhasa-mmārūta-ṅgāchChatam □ 17 □

(adbhyō-vīhi-pañchā cha) (a. 9)

sa-ntē manāsā manaḥ sa-mprāṇēnā prāṇō juṣṭā-ndēvēbhyō haṃva-ṅghṛtava-
thsvāhaindraḥ prāṇō aṅgēaṅgē ni dēddhyadaindra 'pānō aṅgēaṅgē vi bōbhuvaddēvā
tvaṣṭarbhūrī tē sagṃsāmētu viṣūrūpā ya-thsalākṣmāṇō bhavātha dēvatrā
yantamavāsē sakhāyō-'nū tvā mātā pītarō madantu śrīrāsyagnistvā śrīṇātvāpa-
ssamāriṇaṇ vātāsyā [] 18

tvā dhrajyai pūṣṇō ragghyā apāmōṣādhīnāgṃ rōhiṣyai ghṛta-ṅghṛtapāvānaḥ pibata
vasāṃ vasāpāvānaḥ pibatā-'ntarīkṣasya haṃvirāsi svāhā tvā-'ntarīkṣāya diśāḥ praḍisā
ādiśō vīdiśā uddiśā-ssvāhā dīgbhyō namō dīgbhyaḥ [] 19 []

(vātasyā-ṣṭāvīgṃsatischa) (a. 10)

samudra-ṅgachChā svāhā-'ntarīkṣa-ṅgachChā svāhā dēvagṃ sāvītārā-ṅgachChā
svāhā-'hōrātrē gachChā svāhā mītrāvarūṇau gachChā svāhā sōmā-ṅgachChā svāhā
yajña-ṅgachChā svāhā Chandāgṃsi gachChā svāhā dyāvāpṛthivī gachChā svāhā
nabhō dīvya-ṅgachChā svāhā-'gṇiṃ vaiśvānara-ṅgachChā svāhā-
'dbhyastvausādhībhyō manō mē hārdī yachCha taṇū-ntvachā-mputra-nnaptāramaśīya
śugāsi tamābhi śōchā yō-'smā-ndvēṣṭi ya-ñchā vāya-ndviṣmō dhāmnōdhāmnō
rājannītō varuṇa nō muñchā yadāpō aghniyā varuṇēti śapāmahē tatō varuṇa nō
muñcha [] 20

(aṣi-ṣaḍvīgṃsatischa) (a. 11)

haṃviṣmātīrimā āpō haṃviṣmā-ndēvō āddhvaṛō haṃviṣmāgṃ ā vīvāsati haṃviṣmāgṃ astu
sūryāḥ [] aṅnervō 'pānagrhasya sadāsi sādāyāmi sumnāyā sumninī-ssumnē mā
dhattēndrāgṇiyō-rbhāgadhēyī-sstha mītrāvarūṇayō-rbhāgadhēyī-sstha viśvēṣā-
ndēvānā-mbhāgadhēyī-sstha yajñē jāgrta [] 21 []

(haṃviṣmātī-śchatūstrīgṃsat) (a. 12)

hṛdē tvā manāsē tvā dīvē tvā sūryāya tvōrdhvamimamāddhvara-ṅkṛdhi dīvi dēvēṣu
hōtrā yachChā sōmā rājannēhyavā rōha mā bhēmā saṃ vikthā mā tvā higṃsiṣa-
mprajāstvamupāvarōha prajāstvamupāvarōhantu śrṇōtvagni-ssamidhā havā-mmē
śrṇvantvāpō dhīṣaṇāścha dēvīḥ [] śrṇōtā grāvāṇō vīduṣō nu [] 22

yajñagṃ śrṇōtū dēva-ssāvītā havā-mmē [] dēvīrāpō apā-ṇnāpādya ūrmirhāviṣyā
indriyāvā-nmadintāmaṣṭa-ndēvēbhyō dēvatrā dhātta śukragṃ śukrapēbhyō yēṣā-
mbhāga-sstha svāhā kārṣīrasyapā-'pā-mmṛddhragṃ sāmudrasyā vō-'kṣityā unnāyē []
yamāgnē pṛthsu martyamāvō vājēṣu ya-ñjunāḥ [] sa yantā śasvātīriṣāḥ [] 23 []

(nu-saptachātvārigṃsachcha) (a. 13)

tvamāgnē ruḍrō asūrō maḥō dīvastvagṃ śardhō mārūta-mprīkṣa īśiṣē [] tvam
vātairarūṇairyāsi saṅgayastva-mpūṣā vīdhataḥ pāsi nutmanā [] ā vō
rājānamāddhvarasyā ruḍragṃ hōtāragṃ satyayajagṃ rōdāsyōḥ [] aṅni-mpurā
tānayitnō raḥittāddhirāṇyarūpamavāsē kṛṇuddhvam [] aṅnirhōtā ni śāsādā

yajīyānupasthē mātu-ssūrabhāvú lōkē □ yuvā kavīḥ pūruniṣṭha [pūruniṣṭhaḥ, ṛtāvā dhartā] 24

ṛtāvā dhartā kṛṣṭīnāmūta maddhyaḥ jiddhaḥ □ sādhdhvīmāka-rdēvavīti-nnō aḍya yajñasyā jīhvāmavidāmaḥ guhyām □ sa āyurā-‘gā-thsurābhirvasānō bhadrāmāka-rdēvahūti-nnō aḍya □ akrāndadaḅni-sstaṇayānnivaḥ dyauḥ, kṣāmā rērihadvīrudhā-ssamañjann □ saḍyō jājñānō vi hīmidhō akhyaḍā rōdāsī bhānunā bhātyantaḥ □ tvē vasūni purvaṇīka [purvaṇīka, hōtardōṣā] 25

hōtardōṣā vastōrēriṛē yajñiyāsaḥ □ kṣāmēvaḥ viśvā bhuvānāni yasmīn-thsagṃ saubhāgāni dadhīrē pāvākē □ tubhya-ntā āngirastamaḥ viśvā-ssukṣītayaḥ pṛthāk □ agnē kāmāya yēmīrē □ aśyāma ta-nkāmāmagṇē tavōtyāśyāmā rayigṃ rāviva-ssuvīrām □ aśyāma vājāmaḅhi vājāyāntō ‘śyāmā dyumnamājarājarā-ntē □ śrēṣṭhām yaviṣṭha bhāratāgnē dyumantamā bhāra □ 26 □

vasō puruṣpṛhagṃ rayim □ sa śvītānastānyatū rōchanasthā ajarēbhī-rnānadadbhīryaviṣṭhaḥ □ yaḥ pāvakaḥ pūrutamāḥ purūṇi pṛthūnyagnirānuyātī bharvanī □ āyūṣṭē viśvatō dadhadāyamagni-rvarēṇyaḥ □ punāstē prāṇa ā-‘yātī parā yakṣmagṃ suvāmi tē □ āyurdā agnē haviṣō juṣāṇō ghṛtaprātīkō ghṛtayōnirēdhi □ ghṛta-mpītvā madhuḥ chāruḥ gavyā-mpītēvā pūtramāḅhi [pūtramāḅhi, rakṣatādīmam] 27

rakṣatādīmam □ tasmai tē pratīharyātē jātavēdō vichārṣaṇē □ agnē janāmi suṣṭutim □ divasparī prathāma-ñjājñē agnirāśma-ddvītiya-mparī jātavēdāḥ □ tṛtīyāmaḅhu nṛmaṇā ajāśramindhāna ēna-ñjaratē svādhīḥ □ śuchiḥ pāvakaḥ vandyō-‘gnē bṛhadvi rōchasē □ tva-ṅghṛtēbhīrāhūtaḥ □ dṛśānō rukma uryā vyādyau-ddurmarṣamāyū-śśriyē rūchānaḥ □ agnirāmṛtō abhavadvayōbhī- [abhavadvayōbhīḥ, yadēnaḃ] 28

-ryadēna-ndyaurajānaya-thsurētāḥ □ ā yadiṣē nṛpatī-ntēja ānaṭChuchī rētō niṣīkṭa-ndyaurābhīkē □ agni-śśardhāmanavadyaḃ yuvānagg svādhiyā-ñjanaya-thsūdayāchcha □ sa tējīyasā manāsā tvōtā ūta śīkṣa svapātyasyā śīkṣōḥ □ agnē rāyō nṛtāmasyaḥ prabhūtau bhūyāmā tē suṣṭutayāśchā vasvāḥ □ agnē saḅantamā bhāra dyumnasyā prāsahā rayim □ viśvā ya- [viśvā yaḥ, chaṛṣaṇīrabhyāsā vājēṣu] 29

śchārṣaṇīrabhyāsā vājēṣu sāśahāt □ tamāgnē pṛtanāsahagṃ rayigṃ sāhasva ā bhāra □ tvagṃ hi satyō adbhūtō dātā vājāsyā gōmātaḥ □ ūkṣānnāya vaśānnāya sōmāpṛṣṭhāya vēdhasē □ stōmāi-rvidhēmā-‘gnayē □ vadmā hi sūnō asyādmasadvā chakrē agni-rjanuṣā ‘jmā-‘nnām □ sa tva-nnā ūrjasanaḥ ūrjā-ndhā rājēva jēravṛkē kṣēṣyantaḥ □ agnā āyūgṃṣi [agnā āyūgṃṣi, pavasa ā] 30

pavasa ā suvōrjāmiṣā-ñcha naḥ □ ārē bādhasva duchChunām □ agnē pavāsva svapā aśmē varchā-ssuvīryām □ dadhatpōṣagṃ rayi-mmayī □ agnē pāvaka rōchiṣā maṇdrayā dēva jīhvayā □ ā dēvān. vākṣi yakṣi cha □ sa naḥ pāvaka dīdivō-‘gnē

dēvāgṃ ihā vāha □ upā yajñagṃ haṁśīchā naḥ □ aḡni-śśuchiṁvratatama-śśuchi-rvipra-
śśuchiḥ kavīḥ □ śuchi rōchata āhūtaḥ □ udāgnē śuchāyastavā śukrā bhrājānta īratē □
tava jyōtīgṣyarchayāḥ □ 31 □

**(puruṇiṣṭhaḥ-pūrvaṇīka-bharā-'bhi-vayōbhi-rya-āyūgṃṣi -vipra-śśuchi-
śchatūrdaśa cha) (a. 14)**

*(dēvasyā - rakṣōhaṇō - vibhū-stvagṃ sōmā - 'tyānyānagām - pṛthivyā - iṣē tvā -
"dādē - vākta-santē - samudragṃ - haṁśmātīr-hṛdē - tvamāgnē ruḍra - śchatūrdaśa)*

(dēvasyā - gaṃadhyē - haṁśmātīḥ - pavasā - ēkātrigṃśat)

(dēvasyā, rchayāḥ)

□ harīḥ ōm □

□ kṛṣṇa yajurvēdīya taittirīya saṃhitāyā-mprathamakāṇḍē tṛtīyāḥ praśna-ssamāptaḥ
□

Sri Amritananda Natha Guruvu Garu, Amrita Nilayam, Gowravaram Village & Post, Kavali Mandal, Nellore District, Andhra Pradesh.
Phone Number: +91 9493475515 | www.amritanilayam.org